

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА КРАЇН БЛИЗЬКОГО І СЕРЕДНЬОГО СХОДУ

Агай Кухи Амин

Ритм как периодичность в разных видах искусства
(на примере прикладного искусства и музыки у кашкаев)..... 10

Арістова А. В.

Середньовічна мусульманська енциклопедистика
як історико-культурне явище 14

Вишневська Н. З.

Спроба актуалізації перського контексту для атрибутування
металевих предметів побуту з зібрання ЛІМ..... 18

Дацків І. Б.

Становлення українсько-турецьких двосторонніх відносин
у добу української революції 1917 – 1920 рр. 23

Дрига І. М.

Внесок Едварда Триярського (1923 – 2021)
в тюркологічні дослідження українського терену..... 26

Жуйкова М. В., Свідзинська О. А.

Газель Гафіза № 255 у перекладах Агатангела Кримського
російською та українською мовами 27

Зьоменко М. В.

Проблема Чорноморських проток у зовнішній політиці
Російської імперії на початку Першої світової війни 33

Колісник В. П.

Стан культури у Королівстві Саудівська Аравія 37

Левчин І. Д.

Розвиток сучасної жіночої прози в Ірані:
творчість Белькейс Солеймані 39

Сопільняк С. В.

Ритуал обкурювання у складі стереотипної поведінки
представників перської лінгвокультури 42

НАПРЯМ 2. КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА КРАЇН АЗІАТСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКОГО РЕГІОНУ

Гончаренко А. В.

Зовнішня політика США щодо Китаю у період президентства
Дуайта Ейзенхауера (1953 – 1961 рр.) 45

Дащенко Г. В.

Традиційний китайський театр: до питання символізму
в класичній драмі..... 49

Демочко Г. Л., Полякова А. О.

Культурний вплив Південної Кореї у світі: сучасний стан та досвід
для України..... 53

Новікова О. В.

Кераміка в китайських писемних та візуальних джерелах
епох Мін та Цін..... 57

Сидоренко Н. М.

Українська преса на Далекому Сході початку ХХ століття 62

Цао Цзін

Особливості авторського прийому «ідеалізації» у прозі
китайського письменника-реаліста Лу Яо 65

Шелестіна М. Є.

Китайська каліграфія – частина національної культури 68

НАПРЯМ 3. КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА НАРОДІВ ВЕЛИКОГО СТЕПУ

Русначенко А. М.

Битва на каталаумійських полях і доля гунів..... 70

Сенкевич Г. А., Безверхня Ю. В., Галеніна Н. М.

Військово-дипломатична комунікація князів
Київської Русі з хазарами..... 76

НАПРЯМ 4. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ТА СУЧАСНІСТЬ КРИМУ

Ablâtif R. M.

Türkiye'deki Kıvrımlı cemiyetlerin kitle iletişim ve yayın faaliyetleri
(80'lerin sonu - 2000'lerin başı arası) 80

Гірна Н. М.

Нариси до історії боротьби Мустафи Джемілева 84

Мавріна О. С.

Від столиці Ханату до повітового міста імперії: Бахчисарай очима дослідників та мандрівників кінця XVIII – початку XX століття..... 88

Мироненко М. А., Галацька В. Л.

Дещо про літературне життя в Криму за часів Золотої орди та Кримського ханства Гіреїв..... 89

Оліцький В. О.

Мережа РПЦ в Криму напередодні входження півострова до складу УРСР..... 92

Приступенко Т. І., Євдокименко І. М.

Громадянська журналістика Криму: реалії та майбутнє 94

Сопельняк А. С.

Сирійці в Криму та на Русі (VIII–XIV ст.) в сходознавчій спадщині Ярослава Дашкевича..... 99

Tonkonoh I. V., Yuvkovetska Yu. O.

Crimean realities, modern view and how history influenced the further development of the region 103

Федчук О. Б.

Значення родів Барин та Аргин в історії Кримського ханства..... 108

Chalyi A. O.

Eradication as a history tool: destructing türk cultural and material legacy in Northern Black Sea region as establishing imperial narrative 112

НАПРЯМ 5. ІДЕЙНІ ТА РЕЛІГІЙНІ КОНЦЕПЦІЇ СХОДУ

Мусійчук В. А.

Інтеграція традиційних уявлень у сучасну політичну ідеологію В'єтнаму 116

НАПРЯМ 6. СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ, ПОЛІТИЧНІ ТА КУЛЬТУРНІ ПРОЦЕСИ НА ТЕРЕНАХ БЛИЗЬКОГО, СЕРЕДНЬОГО ТА ДАЛЕКОГО СХОДУ

Алмугхід А. М. М., Панченко О. І.

Лексема *АРАБ* у текстовому російськомовному оточенні..... 119

Галушко М. О.

Участь жінки у політичному житті сучасного Китаю 122

Горюнова Є. О. Окупація Криму в контексті реалізації зовнішньополітичної стратегії Росії на Близькому Сході.....	125
Душенко М. В. Ізраїльсько-палестинські відносини у зовнішньополітичній стратегії США (1987 – 2009 рр.): внесок американських фахівців.....	129
Золотарьова Є. Д. Відображення сучасних соціально-політичних реалій життя Туреччини в романі «Неспокій» (Huzursuzluk, 2017) Зюльфію Ліванелі	131
Михтуненко В. В. Особливості далекосхідної політики Російської імперії в середині XIX ст.....	135
Олійник О. М. Роль Китаю у глобальному розвитку.....	137
Подшибякін Д. В. Криза всередині АСЕАН: м'янмарське питання	141
Солнишкіна А. А. Репрезентація соціальних проблем в художніх творах письменників Близького та Середнього Сходу (XX–XXI століття)....	144
Фань Чжесюань Система підготовки вчителів музики в педагогічному університеті Гонгконгу	146
Фесенко Г. Г. Культурний контекст сучасного дизайну Тайбея.....	149
Ціватий В. Г. Публічна дипломатія і культурна дипломатія ісламської Республіки Іран (РІ) кінця XX – початку XXI століття: інституціональний і міжкультурний дискурси	152
Чжоу Чженьюй Реформування підходів до викладання музики в Китаї у XXI столітті	157
Ямпольська Л. М. «Проблема Кіркуку» в контексті іракського курдизму (друга половина XX – 10-ті рр. XXI ст.).....	158

Ян Чжуан

Педагогічна практика як засіб формування професійних компетенцій майбутніх вчителів хореографії в Китаї 163

**НАПРЯМ 7. СХІДНІ МОТИВИ
В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ДИСКУРСІ**

Березінська О. В.

Литовські татари як частина європейської історії 165

Ващенко Ю. А.

«Із пекла до «раю»: проблематика роману Е.-Е. Шмітта
«Ulysse from Bagdad» з погляду поетики назви 168

Величко М. П.

Специфіка перекладів поезії Тараса Шевченка арабською мовою 172

Гаврилюк Н. А.

Особливості перекладу китайського спортивного дискурсу
українською 174

Гурдуз А. І.

Східний вектор в інтертексті «Гордості та упередженні і зомбі»
Джейн Остен і Сета Грема-Сміта на тлі тенденцій міфотворчості
початку ХХІ століття 178

Доброносова Ю. Д.

Кримські твори Лесі Українки як діалог із цінними іншими 181

Зарудняк Н. І.

«Ніч у палаці Султана Махмета» Олександера Де: історія вручення
легендарного «Листа запорожців турецькому султану» 185

Lipin G. V., Lipina V. I.

The lure of Japan: the advent of japanology in the West 189

Мурадова І. Р.

Колоніальний Алжир і «Танжерська експедиція»
в романі Гі де Мопассана «Любий друг» 192

Петрова Озель Л. П.

Лінгвостилістика орієнтального дискурсу в поезіях Лесі Українки ... 194

Пшенична М. С.

Східні мотиви та образи в поетичній збірці «Трохи більше,
ніж порожне» А. Георгаллідіса 198

Семенець О. С. Наслідки військових конфліктів на сході очима біженців: художня рецепція Е. Е. Шмітта в романі «Улісс з Багдаду»	200
Смольницька О. О. Китайські мотиви у вибраній сучасній українській поезії (лірика Світлани Короненко) і колоративна символіка (за методологією студій Ярослави Шекери)	205
Стежко Ю. Г. Наративні практики Сходу та Заходу: проблема порозуміння	210
Suima I. P. Lexical and semantic features of complex technical terms of the Chinese language	213
Чистяк Д. О. Східні мотиви у збірці Маргеріт Юрсенар «Вогні» (1939)	216
НАПРЯМ 8. СХОДОЗНАВСТВО У СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРІ	
Беденко А. В., Підвойний В. М. Історичний розвиток юридичної термінології турецької мови.....	220
Гандзюк О. М. Дісприкметник у романі Агатангела Кримського «Андрій Лаговський»	222
Градко В. В. Візуальна метафора в китайськомовній рекламі косметики	226
Рибалкін С. В. Проблема ідентичності у повісті Самар Язбек «19 жінок. Сирійська сповідь».....	227
Руда Н. В. Внесок Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди в розвиток китаєзнавства в Україні.....	230
Стоєцький О. С. Порівняльний аналіз морфологічних функцій арабських дієслів та їх морфологічна трансформація при перекладі українською мовою	232

Хамедова О. А.	
Медійні репрезентації східної жінки в українській пресі 1920 – 1930-х років.....	235
НАПРЯМ 9. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ МОВИ ТА ПРОСУВАННЯ БРЕНДУ «#QIRIM TILI – ЦЕ КРУТО»	
Вітязь А. В	
Життя кримських татар закордоном як складова популяризації кримськотатарської мови та традицій	239
Головата В. Є.	
Переклади чинів та мане як шлях до популяризації кримськотатарської мови.....	242
Дворова О. Ю.	
Складні дієприкметникові конструкції на -ğan у кримськотатарській мові (на матеріалі ,Merdiven’ Ш. Алядіна)	244
Карпенко А. А.	
Проблема популяризації кримськотатарської мови серед молоді.....	248
Фоміченко А. О.	
Етикетні формули кримськотатарської мови як важлива складова її розвитку	250
Юксель Г. З.	
Стратегія розвитку та популяризації кримськотатарської мови як інструмент комунікаційного зв’язку з Кримом (2014 – 2021).....	252
НАПРЯМ 10. КРИМСЬКОТАТАРСЬКА МОВА: СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	
Овсяник С. В.	
Розвиток кримськотатарської мови в Україні.....	257

НАПРЯМ 1. КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА СПАДЩИНА КРАЇН БЛИЗЬКОГО І СЕРЕДНЬОГО СХОДУ

Агай Кухи Амин

*музыковед, етномузыколог, скрипач
преподаватель кафедры художественного образования
Житомирского государственного университета имени Ивана Франка
г. Житомир, Украина*

РИТМ КАК ПЕРИОДИЧНОСТЬ В РАЗНЫХ ВИДАХ ИСКУССТВА (НА ПРИМЕРЕ ПРИКЛАДНОГО ИСКУССТВА И МУЗЫКИ У КАШКАЕВ)

Понятие ритма в культуре кашкайского народа воплощается в разных видах искусства. Одним из них является искусство изготовления ковров, которое становится материальным воплощением способа жизни ковчевников.

Вчера мне было грустно, я ткала черным...

Сейчас – красным, потому что мне радостно...

А завтра, не знаю, буду ли ткать красным, черным или белым...

Таким стихотворением скрашивают время работы за ткацким станком кашкайские женщины. Ткацкое искусство имеет огромное значение для кашкайского народа. Подобно устной музыкальной традиции, ковер становится «документом жизни» предшествующих поколений. И этот документ, «записанный» много лет назад, имеет фиксированную, материально запечатленную форму. История народа, и даже судьба конкретного человека, воплощается в узорах ковра с помощью определенных символов, где каждый символ в лаконичной форме орнамента передает яркие жизненные картины.

Орнамент – это последовательное повторение отдельных узоров или целой их группы (или групп). Основное его назначение – украсить поверхность предмета, подчеркнуть его форму. Орнамент, в отличие от живописной картины или станковой графики, не существует самостоятельно, а входит в качестве составного элемента в общее оформление того или иного предмета, архитектурного сооружения, печатного издания, текстильного изделия. Главная задача – эмоционально воздействовать на зрителя, создавать у него определенное настроение. Орнаментальные мотивы могут вызывать радость, бодрость, ощущение и покоя, и движения.

Организация жизни кашкайского кочевого народа не имеет смысла без определенного ритма, постоянно сопровождающего их быт. Поэтому во всех сферах народного творчества – в литературе, музыке, танце, ткацком искусстве – есть общие черты проявления ритмов, которые отражают жизнь народа. Попробуем выявить сходное в ритмах музыки и орнамента кашкайского ковра.

Каждый орнамент состоит из отдельных, обычно повторяющихся мотивов. **Мотив** (растение, фигура, определенная комбинация линий) – первооснова, художественный элемент, без которого нет орнамента. При сочетании мотивов в композиции создается художественный образ орнамента. Его мотивы могут быть расчленены на ритмически повторяющиеся элементы, которые называются **раппортами**. Подобно этому музыкальная мелодия также складывается из малых построений-попевок, которые группируются во фразы и периоды. Каждая из мелодических попевок включает в себя выделяемый слухом ритмический элемент, который в теории музыки принято называть «**ритмическим мотивом**» (Г. Риман).

Рассмотрим *элементы и части* орнамента ковра, изображенные в виде линий, фигур и т. д. (иллюстрация № 1).

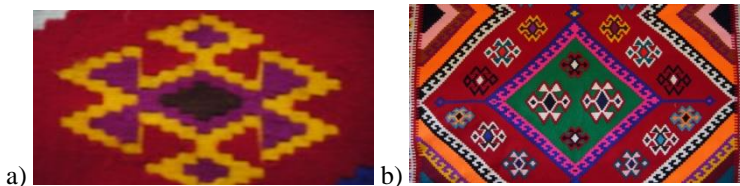

Иллюстрация № 1. Мотив в кашкайском ковре: а) мотив как элемент композиции; б) период как часть композиции

На рисунке а) изображен распространенный мотив (элемент) кашкайского симметричного орнамента – символ бабочки. Составляющие его треугольники и ромбы являются раппортами. Рисунок б) изображает составную часть композиции ткацкого искусства (в данном случае ковра), названную нами «периодом», в котором многократно повторяется мотив бабочки, изображенный на предыдущем рисунке. Период включает в себя видоизменения общего мотива (варианты), которые различаются цветом, размером, расположением орнамента.

Теперь перейдем к анализу элементов музыкальной ритмики, которые можно представить как аналог ритмики пространственной и которые в своей совокупности образуют музыкально-ритмический

орнамент. Рассмотрим ритмический мотив, который используется в одном музыкальном ритмическом периоде и относится к виду танцевальной музыки халей.

Пример № 1

<i>Мотив</i>	
<i>Ритмический период</i>	

В качестве раппорта во временном музыкальном искусстве выступает субмотив¹. В приведенном примере № 1 мотив «а» состоит из двух субмотивов: первый (в верхнем ряду) – из 3-х, второй (в нижнем ряду) – из 4-х ритмических единиц (ударов).

Орнаменты подразделяются на несколько типов по способу сочетания раппортов и мотивов. Типологически различают орнаменты **прерывистые**, где каждый мотив легко выделяется, и **непрерывные**, в которых мотивы не имеют границ. Различаются также **горизонтальное и вертикальное** чередования или повторения мотивов, где они, непосредственно примыкая друг к другу, образуют ряд. В ритмическом периоде (пример № 1) сочетаются горизонтальное и вертикальное чередования.

В музыкальном орнаменте, как и в орнаменте ковра, существует тесное и широкое понятие ритма. Тесное – это детали, составляющие орнамент, а широкое – это соотношение и перемещение различных орнаментов в образовавшейся целостности ковра.

Народные мастера ткацкого искусства достигают высокого уровня в мастерстве орнаментики, где существенную роль играет **метод типизации**, воплощенный в **ритме орнаментов**. Типизация представляет собой творческую переработку, преобразование форм действительности в формы орнаментальные. Этот процесс обуславливается культурой конкретного народа, эпохой,

¹ Ритмика пространственных и временных искусств имеет как общие, так и различающие их элементы. Такие однопорядковые понятия, как раппорт в ткацком искусстве, и субмотив в музыкальном ритме, – пример подобного параллелизма.